

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1506-223

Chișinău

«5» mai 2015

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul articolului 73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la Agentul guvernamental, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.222 din 30 aprilie 2015.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege - Ministerul Justiției.

Anexă:

1. Hotărârea Guvernului nr.222 din 30 aprilie 2015 (2 exemplare în limbile română și rusă)
2. Proiectul de lege nominalizat (în limbile română și rusă)
3. Nota informativă
4. Raportul de expertiză anticorupție

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman Cazan

Ex.: S. Gavriliță
tel.:022 25 03 58

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>179</u>		
«05»	<u>05</u>	20 <u>15</u>
Ora		

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250104

Fax:
+ 373-22-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 222

din 30 aprilie 2015

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege
cu privire la Agentul guvernamental**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la Agentul guvernamental.

Prim-ministru

CHIRIL GABURICI

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Vladimir Grosu

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE cu privire la Agentul guvernamental

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul și sfera de aplicare a legii

(1) Prezenta lege are drept scop asigurarea respectării Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (în continuare – Convenția) în Republica Moldova, reglementarea reprezentării Republicii Moldova în fața Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare – Curtea Europeană) și reglementarea executării hotărârilor și deciziilor Curții Europene.

(2) Prezenta lege stabilește statutul Agentului guvernamental, atribuțiile acestuia în calitate de reprezentant al Republicii Moldova în fața Curții Europene, atribuțiile în procesul de executare a hotărârilor și deciziilor Curții Europene, atribuțiile în procesul de implementare la nivel național a Convenției, precum și în alte domenii prevăzute de lege.

Capitolul II. STATUTUL AGENTULUI GUVERNAMENTAL

Articolul 2. Numirea în funcția de Agent guvernamental

(1) Candidat la funcția de Agent guvernamental poate fi persoana care întrunește următoarele condiții:

- a) este cetățean al Republicii Moldova;
- b) are capacitatea deplină de exercițiu;
- c) deține diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia;
- d) nu are antecedente penale;
- e) cunoaște limba de stat;
- f) cunoaște cel puțin una din limbile oficiale ale Consiliului European;
- g) corespunde cerințelor de ordin medical pentru exercitarea funcției;
- h) are o experiență de 7 ani corespunzătoare pentru realizarea atribuțiilor ce îi revin;
- i) nu este privată de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, ca pedeapsă de bază sau complementară stabilită prin hotărâre judecătorească definitivă.

(2) Agentul guvernamental este numit în funcție, pentru o perioadă nedeterminată, de către Guvern, la propunerea ministrului justiției. Despre numirea în funcție a Agentului guvernamental este informată Curtea Europeană și Secretariatul Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Articolul 3. Statutul Agentului guvernamental

(1) Funcția de Agent guvernamental este de demnitate publică și este incompatibilă cu altă funcție publică, activitate politică sau orice altă activitate remunerată, cu excepția activității didactice, științifice și de creație.

(2) În activitatea sa Agentul guvernamental se conduce de prevederile Constituției Republicii Moldova, Convenției, Regulamentului Curții Europene, prezenta lege, de alte acte normative în vigoare, precum și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(3) Agentul guvernamental se subordonează Prim-ministrului și ministrului justiției.

Articolul 4. Încetarea activității Agentului guvernamental

(1) Agentul guvernamental își încetează activitatea în caz de:

- a) demisie;
- b) pierdere a cetățeniei Republicii Moldova;
- c) constatare a incapacității de muncă, dovedită prin certificat medical;
- d) constatare, prin hotărîre judecătorească definitivă, a capacității de exercițiu restrînse sau a incapacității sale;
- e) pronunțare a hotărîrii definitive de condamnare;
- f) privare de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, ca pedeapsă de bază sau ca pedeapsă complementară, în temeiul sentinței judecătorești definitive prin care s-a dispus această interdicție;
- g) atingere a vârstei de pensionare;
- h) eliberare din funcție;
- i) deces.

(2) Eliberarea din funcție a Agentului guvernamental se face de către Guvern, la propunerea ministrului justiției.

(3) În termen de o lună de la încetarea activității Agentului Guvernamental, Guvernul numește în funcție un nou Agent guvernamental.

Articolul 5. Atribuțiile Agentului guvernamental

(1) Agentul guvernamental reprezintă Republica Moldova la Curtea Europeană și contribuie, în modul prevăzut de lege, la asigurarea executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene împotriva Republicii Moldova.

(2) Agentul guvernamental are următoarele atribuții în domeniul reprezentării Republicii Moldova în fața Curții Europene:

- a) reprezintă Republica Moldova la Curtea Europeană;
- b) întreprinde măsuri pentru prevenirea constatării de către Curtea Europeană a încălcărilor Convenției în cauzele îndreptate împotriva Republicii Moldova;
- c) întreprinde măsuri pentru remedierea pretinselor încălcări ale Convenției și pentru repararea prejudiciilor cauzate;
- d) propune autorităților pentru adoptare măsuri de implementare adecvată a Convenției și aplicarea standardelor respectării drepturilor omului instituite prin jurisprudența Curții Europene;
- e) asigură traducerea în limba de stat a hotărîrilor și deciziilor Curții Europene în cauzele îndreptate împotriva Republicii Moldova și plasarea acestora în registrul de stat al hotărîrilor și deciziilor Curții Europene în cauzele îndreptate împotriva Republicii Moldova;
- f) solicită interpretarea, revizuirea sau rectificarea hotărîrilor și deciziilor Curții Europene.

(3) În domeniul asigurării executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene, Agentul guvernamental îndeplinește următoarele atribuții:

- a) elaborează și propune măsuri care urmează a fi întreprinse în vederea executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene și coordonează procesul de implementare a acestora;
- b) monitorizează procesul de executare a hotărîrilor și deciziilor Curții Europene în cauzele care vizează Republica Moldova;
- c) reprezintă interesele Republicii Moldova în relația cu Secretariatul Consiliului Europei în ceea ce privește executarea hotărîrilor și deciziilor Curții Europene în cauzele îndreptate împotriva Republicii Moldova;
- d) informează Prim-ministrul, ministrul justiției, ministrul afacerilor externe și integrării europene și alte autorități relevante despre principalele cauze îndreptate împotriva Republicii Moldova și problemele majore apărute la executarea hotărîrilor și deciziilor Curții Europene.

(4) În domeniul asigurării implementării la nivel național a Convenției, Agentul guvernamental:

- a) reprezintă Republica Moldova în calitate de expert, prin coordonare cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, la sesiunile plenare ale

comitetelor inter-guvernamentale ale Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei pe dimensiunea drepturilor omului;

b) în cazurile prevăzute de lege, intervine sau participă în procedurile naționale sau solicită redeschiderea acestora;

c) informează autoritățile competente despre necesitatea adaptării legislației naționale drept urmare a evoluției jurisprudenței Curții Europene;

d) prezintă, în caz de necesitate sau la solicitarea autorităților, opinii în ceea ce privește compatibilitatea legislației naționale și a proiectelor de acte normative cu prevederile Convenției și jurisprudența Curții Europene;

e) informează Guvernul și Parlamentul despre situația generală în domeniul reprezentării în fața Curții Europene, precum și despre executarea hotărârilor și deciziilor Curții;

f) informează judecătorii, procurorii, funcționarii publici și alte autorități relevante și asigură diseminarea informației cu privire la activitatea Curții Europene și deciziile Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei.

(5) În cazul vacanței funcției, imposibilității temporare de exercitare a atribuțiilor sale sau într-o situație de conflict de interese pe o cauză individuală, ministrul justiției desemnează șeful Direcției care asistă Agentul guvernamental în calitate de persoană care va exercita temporar atribuțiile Agentului guvernamental.

Articolul 6. Obligațiile Agentului guvernamental

(1) În exercitarea atribuțiilor sale Agentul guvernamental are următoarele obligații:

a) să acționeze cu maximă diligență în vederea reprezentării intereselor Republicii Moldova;

b) să respecte caracterul confidențial al procedurilor și informațiilor în cazurile reglementării amiabile, precum și în alte cazuri prevăzute de Regulamentul Curții Europene;

c) să asigure confidențialitatea identității reclamantului în cazurile dispuse de Curtea Europeană;

d) să asigure protecția datelor cu caracter personal care se conțin în materialele cauzelor aflate în posesia sa;

e) să se abțină de la declarații publice care ar putea să prejudicieze imaginea și interesele Republicii Moldova în procedurile în fața Curții Europene sau a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei;

f) să se abțină de la consultanță sau o altă asistență juridică care contravine mandatului său.

(2) Obligația Agentului guvernamental prevăzută la alin. (1) lit. c) și d) din prezentul articol se menține și după încetarea activității acestuia.

(3) Persoana care a deținut funcția de Agent guvernamental nu poate să reprezinte sau să consilieze reclamantul în procedurile Curții Europene sau în alte proceduri, în cauzele comunicate în perioada în care a deținut funcția de Agent guvernamental.

Articolul 7. Asigurarea activității Agentului guvernamental

(1) Activitatea Agentului guvernamental este asigurată de o subdiviziune specializată din cadrul aparatului central al Ministerului Justiției, în care activează funcționari publici și persoane detașate din cadrul altor autorități.

(2) Structura și efectivul limită ale subdiviziunii specializate să asigure activitatea Agentului guvernamental, în limitele statului de personal avizat al Ministerului Justiției, raporturile acestuia cu alte subdiviziuni ale Ministerului Justiției se stabilesc printr-un ordin al ministrului justiției, la propunerea Agentului guvernamental.

(3) Procurorii și alți funcționari publici pot fi detașați în subdiviziunea specializată să asigure activitatea Agentului guvernamental la propunerea Agentului guvernamental și cu acordul ministrului justiției, în condițiile stabilite de lege.

(4) Agentul guvernamental poate solicita asistență științifică și academică experților sau specialiștilor în cauze complexe sau atunci când sînt necesare cunoștințe speciale.

(5) Ministrul justiției, la propunerea Agentului guvernamental, poate angaja, după caz, traducători-interpreți, experți și specialiști în bază de contract.

(6) Obligațiile Agentului guvernamental prevăzute la art. 6 în ceea ce privește păstrarea confidențialității, maximă diligență și abținerea de la declarații publice se aplică în modul corespunzător și persoanelor care cad sub incidența prezentului articol.

Articolul 8. Asigurarea materială a activității Agentului guvernamental

(1) Asigurarea materială a activității Agentului guvernamental și orice alte cheltuieli ce țin de participarea Agentului guvernamental și a persoanelor care îl asistă la procedurile în fața Curții Europene și a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, precum și cheltuielile referente delegării într-o altă misiune sînt achitate din bugetul Ministerului Justiției.

(2) În cazul în care pentru reprezentarea într-o cauză aflată pe rolul Curții Europene sînt necesare cunoștințe speciale, Agentul guvernamental poate solicita efectuarea unei expertize sau concluzii ale specialiștilor.

(3) Expertizele efectuate și concluziile prezentate de autoritățile sau instituțiile publice sînt gratuite. Expertizele și concluziile efectuate de alte persoane se numesc cu acordul prealabil al ministrului justiției și se achită din bugetul Ministerului Justiției.

Articolul 9. Consiliul consultativ al Agentului guvernamental

(1) În vederea asigurării bunei reprezentări a Republicii Moldova la Curtea Europeană și a executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene, pe lîngă Agentul guvernamental activează un consiliu consultativ format din reprezentanții autorităților publice, mediului academic și societății civile.

(2) Componența consiliului și modul de lucru se stabilesc printr-un regulament aprobat de Guvern la propunerea ministrului justiției. Lucrările de secretariat ale consiliului sînt asigurate de subdiviziunea specializată să asigure activitatea Agentului guvernamental.

Capitolul III. REPREZENTAREA GUVERNULUI ÎN FAȚA CURȚII EUROPENE

Articolul 10. Procedura contencioasă în fața Curții Europene

(1) După o notificare oficială parvenită din partea Curții Europene cu privire la depunerea unei cereri individuale, Agentul guvernamental solicită autorităților materiale și comentarii cu privire la circumstanțele de fapt și de drept, explicîndu-le, totodată, riscurile și perspectiva cazului. Autoritățile, indiferent de statutul acestora, sînt obligate să transmită informațiile solicitate și actele privind procedurile aflate în curs de desfășurare în fața acestora, indiferent de stadiul în care se află, în termenele și condițiile indicate de Agentul guvernamental.

(2) În cazul în care materialele și comentariile solicitate sînt atribuite la secretul de stat, la categoria informației cu accesibilitate limitată ori conțin date cu caracter personal, acestea vor fi transmise Agentului guvernamental în condițiile stabilite de lege.

(3) Comentariile autorităților prezentate Agentului guvernamental pot fi folosite exclusiv în procedurile în fața Curții Europene.

(4) Prevederile Legii nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație nu se aplică în raport cu corespondența dintre Agentul guvernamental

cu Curtea Europeană și cu alte autorități, precum și cu materialele din dosarele ce se află în procedura Agentului guvernamental.

Articolul 11. Soluționarea pe cale amiabilă a cauzei aflate pe rolul Curții Europene

(1) Soluționarea amiabilă a unei cauze aflate pe rolul Curții Europene poate fi inițiată doar după o notificare oficială din partea Curții Europene și poate fi derulată concomitent cu procedura prevăzută la art. 10, care se aplică în modul corespunzător.

(2) În condițiile alin. (1), Agentul guvernamental, din oficiu, la solicitarea reclamantului sau a reprezentantului acestuia, este în drept să negocieze soluționarea amiabilă a oricărei cauze aflate pe rolul Curții Europene.

(3) Procedura de soluționare amiabilă este confidențială și se încheie prin semnarea de declarații mutuale propuse cu asistența Curții Europene ori a unui acord scris între Agentul guvernamental și reclamant, ori reprezentantul acestuia. Clauzele acordului se stabilesc în funcție de circumstanțele fiecărei cauze în parte și sînt coordonate în prealabil cu Guvernul și/sau cu alte autorități cărora li se atribuie pretinsa încălcare a drepturilor reclamantului.

(4) Agentul guvernamental și reclamantul pot reformula clauzele acordului pînă la admiterea acestuia de către Curtea Europeană, de asemenea prin coordonare prealabilă.

Articolul 12. Declarația unilaterală

(1) În cazul în care reclamantul a refuzat soluționarea amiabilă a cauzei aflate pe rolul Curții Europene sau în cazurile în care o asemenea procedură nu poate fi inițiată ori nu este posibilă, Agentul guvernamental poate formula o declarație unilaterală, prin care recunoaște expres existența unei încălcări a Convenției și se obligă să întreprindă toate măsurile de remediere necesare.

(2) Declarația unilaterală este consultată în prealabil cu Guvernul și/sau cu alte autorități cărora li se atribuie ca învinuire pretinsa încălcare a drepturilor reclamantului.

(3) Agentul guvernamental poate retrage ori reformula declarația unilaterală pînă la admiterea declarației de către Curtea Europeană.

Articolul 13. Măsuri interimare

(1) Măsura interimară dispusă de Curtea Europeană autorităților Republicii Moldova este obligatorie și executorie.

(2) Agentul guvernamental, prin demers, solicită autorităților competente executarea neîntârziată a oricărei măsuri interimare dispuse de către Curtea Europeană, explicînd, totodată, modalitatea de executare. Demersurile Agentului guvernamental formulate în baza prevederilor prezentului articol sînt obligatorii pentru examinare și adoptare de măsuri în temeiul legii.

Articolul 14. Cauze interstatuale

(1) Agentul guvernamental poate să inițieze o cauză interstatală în numele Republicii Moldova doar în temeiul hotărîrii Guvernului.

(2) Într-o cauză interstatală, inclusiv în cazul în care Republica Moldova acționează în calitate de pîrît, Agentul guvernamental coordonează poziția sa cu Guvernul, precum și cu alte autorități relevante.

Articolul 15. Intervenția în procedurile Curții Europene

(1) După primirea notificării Curții Europene, Agentul guvernamental poate interveni în procedurile Curții Europene în favoarea reclamantului cetățean al Republicii Moldova care a depus cererea împotriva unui alt stat.

(2) Agentul guvernamental poate interveni în procedurile Curții Europene la invitația unui alt stat, parte la Convenție.

(3) Agentul guvernamental poate invita alt stat, parte la Convenție, să intervină, într-o cauză împotriva Republicii Moldova sau într-o cauză interstatală.

(4) În cazurile prevăzute la alin. (1)-(3), Agentul guvernamental coordonează poziția sa cu ministrul afacerilor externe și integrării europene și ministrul justiției.

Articolul 16. Retrimiterarea hotărîrii Camerei spre examinare Marii Camere a Curții Europene

Agentul guvernamental, în cazurile prevăzute de Convenție, în termen de 3 luni de la emiterea hotărîrii Curții Europene, poate solicita retrimiterea hotărîrii Camerei în fața Marii Camere a Curții Europene, în urma consultării cu Guvernul, ministrul justiției și alte autorități interesate.

Capitolul IV. EXECUTAREA HOTĂRÎRILOR ȘI DECIZIILOR CURȚII EUROPENE

Articolul 17. Executarea hotărîrilor și deciziilor Curții Europene

(1) Hotărîrile definitive ale Curții Europene cu privire la măsurile de remediere și compensațiile bănești acordate sînt documente executorii.

(2) Acordul de soluționare amiabilă a cauzei sau o declarație unilaterală devine document executoriu după notificarea deciziei Curții Europene privind scoaterea cererii de pe rol, iar clauzele și măsurile de remediere incluse în acestea sînt obligatorii pentru toate autoritățile.

(3) Procedura de executare a hotărîrilor și deciziilor Curții Europene este stabilită prin regulamentul aprobat de Guvern.

Articolul 18. Executarea măsurilor cu caracter individual

(1) Executarea măsurilor cu caracter individual include acțiuni de remediere și/sau plata compensațiilor bănești, care rezultă din hotărîrea Curții Europene sau acele asumate prin acordul de reglementare amiabilă ori prin declarația unilaterală acceptată prin decizia Curții Europene.

(2) Agentul guvernamental, în termen de o lună de la data rămînerii definitive a hotărîrii sau a deciziei Curții Europene, informează autoritățile relevante despre necesitatea și modul de executare a măsurilor cu caracter individual. Autoritățile informate sînt responsabile de executarea hotărîrii sau a deciziei Curții Europene.

(3) Sumele acordate prin hotărîrile și deciziile Curții Europene se achită necondiționat de către Ministerul Finanțelor, indiferent de faptul dacă sînt sau nu prevăzute mijloace pentru acest scop în legea bugetului de stat.

(4) Plata se efectuează în termenul prevăzut de hotărîrea sau decizia Curții Europene sau de acordul de reglementare amiabilă ori de declarația unilaterală. În cazul în care un astfel de termen nu este prevăzut, plata se efectuează în termen de 3 luni din ziua în care hotărîrea sau decizia Curții Europene a devenit definitivă.

Articolul 19. Executarea măsurilor cu caracter general

(1) Executarea măsurilor cu caracter general are scopul preîntîmpinării viitoarelor încălcări ale Convenției, înlăturarea problemelor sistemice identificate de Curtea Europeană care impun necesitatea adoptării sau modificării actelor normative, documentelor de politici, instituirea sau schimbarea de practici, precum și alte măsuri relevante.

(2) Agentul guvernamental, în termen de trei luni de la devenirea definitivă a hotărîrii Curții Europene, propune autorităților măsuri cu caracter general, coordonează și monitorizează implementarea acestora.

(3) Sarcina executării măsurilor cu caracter general revine autorităților care au un rol activ în implementarea acestora.

Articolul 20. Registrul de stat al hotărîrilor și deciziilor Curții Europene, traducerea și publicarea acestora

(1) Agentul guvernamental asigură ținerea registrului de stat al tuturor hotărîrilor și deciziilor Curții Europene îndreptate împotriva Republicii Moldova. Modalitatea de ținere a acestui registru este stabilită în regulamentul aprobat prin ordinul ministrului justiției.

(2) Agentul guvernamental asigură traducerea în limba de stat a hotărîrilor și deciziilor Curții Europene îndreptate împotriva Republicii Moldova și poate asigura traducerea unei hotărîri sau decizii a Curții Europene împotriva unui alt stat sau a unui rezumat al acestora, după caz.

(4) Traducerea în limba de stat a hotărîrilor și deciziilor Curții Europene pronunțate în cauzele îndreptate împotriva Republicii Moldova se plasează în registrul de stat al acestora care este public și se aduc la cunoștință autorităților publice. Reclamantul poate obține traducerea hotărîrii sau a deciziei Curții Europene într-o cauză îndreptată împotriva Republicii Moldova unde a fost parte.

Articolul 21. Supravegherea guvernamentală

(1) Autoritățile implicate în executarea hotărîrilor și deciziilor Curții Europene sînt obligate să prezinte Agentului guvernamental, pînă la data de 31 ianuarie a fiecărui an, rapoarte pentru anul precedent cu privire la executarea măsurilor cu caracter general și individual.

(2) Agentul guvernamental poate solicita autorităților implicate în executarea hotărîrilor și deciziilor Curții Europene, iar acestea sînt obligate să prezinte informația cu privire la executarea măsurilor cu caracter general și individual.

(3) Agentul guvernamental, pînă la data de 15 martie a fiecărui an, elaborează și prezintă Guvernului pentru aprobare proiectul raportului pentru anul precedent cu privire la măsurile întreprinse în vederea executării hotărîrilor și a deciziilor Curții Europene, precum și alte aspecte importante pentru executarea sau planificarea executării. Raportul se prezintă Parlamentului pentru informare.

Articolul 22. Controlul parlamentar

(1) Executarea măsurilor cu caracter general și individual este supusă controlului parlamentar, în modul prevăzut de prezenta lege și de regulamentul aprobat de Parlament.

(2) Parlamentul este informat, periodic sau la solicitare, de către Agentul guvernamental despre hotărârile și deciziile Curții Europene, măsurile care urmează a fi întreprinse sau au fost întreprinse în vederea executării acestora, precum și despre corespondența cu Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei privind executarea hotărârilor și deciziilor Curții Europene.

Articolul 23. Raportarea către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei

(1) Agentul guvernamental este responsabil de raportarea, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, privind executarea hotărârilor și deciziilor Curții Europene în cauzele îndreptate împotriva Republicii Moldova.

(2) La invitația Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Agentul guvernamental poate participa la examinarea de către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a hotărârilor și deciziilor ce se referă la Republica Moldova.

Articolul 24. Rezoluțiile și deciziile Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei

Rezoluțiile și deciziile Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei adoptate în cauzele îndreptate împotriva Republicii Moldova se publică, se traduc, se mediatizează și se aduc la cunoștință autorităților publice potrivit art. 22 al prezentei legi.

Capitolul V. RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCĂRILE CONVENȚIEI

Articolul 25. Răspunderea individuală

(1) Persoanele a căror acțiuni sau omisiuni au determinat sau au contribuit semnificativ la încălcarea prevederilor Convenției și aceste încălcări au fost constatate de către Cureau Europeană printr-o hotărîre sau au impus soluționarea amiabilă a cauzei aflate pe rolul Curții Europene ori formularea unei declarații unilaterale, sînt trase la răspundere penală, contravențională, disciplinară sau civilă conform legislației.

(2) Vinovăția și responsabilitatea persoanelor se stabilește în fiecare caz individual de autoritățile competente de a iniția proceduri sau de a adopta hotărâri privind răspunderea penală, contravențională, disciplinară, civilă potrivit legislației și nu depinde direct de cuantumul compensațiilor bănești achitate în temeiul hotărârii sau deciziei Curții Europene.

(3) Agentul guvernamental sesizează autoritățile competente să inițieze proceduri sau să adopte hotărâri privind răspunderea penală, contravențională, disciplinară, civilă potrivit legislației și explică în ce mod o acțiune sau inacțiune a persoanei a condus la constatarea unei încălcări din partea Curții Europene într-o hotărâre sau a impus soluționarea amiabilă a cauzei aflate pe rolul Curții Europene, ori formularea unei declarații unilaterale.

Articolul 26. Răspunderea instituțională

(1) Răspunderea instituțională intervine în cazul în care acțiunile sau omisiunile autorității, în mod individual sau în ansamblu, au determinat sau au contribuit semnificativ la constatarea unei încălcări într-o hotărâre sau decizie a Curții Europene sau au impus soluționarea amiabilă a cauzei aflate pe rolul Curții Europene, ori formularea unei declarații unilaterale.

(2) Răspunderea instituțională constă, după caz, în prezentarea scuzelor oficiale reclamantului în numele autorității și/sau dezafectarea resurselor bugetare ale autorității.

(3) Prezentarea scuzelor oficiale reclamantului se face la solicitarea Agentului guvernamental în temeiul unei hotărâri sau decizii a Curții Europene.

(4) Agentul guvernamental informează Ministerul Finanțelor dacă răspunderea instituțională, în sensul prezentului articol, poate fi aplicată prin dezafectarea resurselor bugetare a autorității. Ministerul Finanțelor poate, la momentul formării bugetului, să aplice dezafectarea resurselor financiare în condițiile legii.

Articolul 27. Dreptul de regres

(1) Statul are dreptul de regres împotriva persoanelor a căror acțiuni sau omisiuni au determinat sau au contribuit semnificativ la încălcarea prevederilor Convenției și constatarea acestei încălcări din partea Curții Europene printr-o hotărâre sau au impus soluționarea amiabilă a cauzei aflate pe rolul Curții Europene ori formularea unei declarații unilaterale.

(2) Sumele stabilite prin hotărârea Curții, prin acord de soluționare amiabilă a cauzei aflate pe rolul Curții Europene sau prin formularea unei

declarații unilaterale se restituie în baza unei hotărâri judecătorești, proporțional vinovăției stabilite.

(3) Acțiunea în regres este intentată de către Ministerul Justiției, în termen de trei ani din ziua achitării sumelor stabilite prin hotărârea sau decizia Curții Europene, în condițiile stabilite de lege.

Capitolul VI. IMPLEMENTAREA CONVENȚIEI

Articolul 28. Sesizări cu caracter general

(1) Agentul guvernamental poate să sesizeze din oficiu autoritățile competente dacă anumite practici, acțiuni ori omisiuni ale acestora relevă o problemă sistemică și pot să conducă la încălcarea masivă a drepturilor garantate de Convenție și să genereze mai multe adresări la Curtea Europeană. Sesizările Agentului guvernamental cu caracter general sînt obligatorii pentru examinare de către autorități.

(2) Agentul guvernamental, la solicitarea expresă a autorității, poate prezenta o evaluare a unui caz individual prin prisma aplicabilității Convenției și a jurisprudenței Curții Europene. Evaluarea respectivă poate fi solicitată și prezentată cu titlu confidențial și are un caracter de recomandare.

Articolul 29. Informarea despre evoluția jurisprudenței Curții Europene și compatibilitatea legislației cu Convenția

(1) Agentul guvernamental, din oficiu ori la solicitarea autorității, poate prezenta o informație despre evoluția relevantă a jurisprudenței Curții Europene.

(2) Agentul guvernamental poate prezenta, din oficiu sau la solicitare, avizele sale cu privire la compatibilitatea legislației, în măsura în care aceasta nu contravine mandatului său.

Capitolul VII. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 30.

(1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea nr. 353-XV din 28 octombrie 2004 cu privire la Agentul guvernamental (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 208–211, art. 932), cu modificările și completările ulterioare.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- b) va aproba sau, după caz, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Legii cu privire la Agentul guvernamental

1. Numele inițiatorului și a autorului, precum și a participanților la elaborarea proiectului

Ministerul Justiției a elaborat prezentul proiect de lege în vederea asigurării organizării eficiente a activității reprezentantului Guvernului la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

2. Argumentarea necesității de reglementare

Elaborarea unui nou proiect de Lege cu privire la Agentul guvernamental rezultă din Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 adoptată prin Legea nr. 231 din 25.11.2011 și din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 6 din 16.02.2012.

În ambele documente de politici s-au impus printre măsurile de consolidare a capacităților naționale de implementare a standardelor Convenției Europene cu privire la drepturile și libertățile fundamentale (în continuare „Convenția”), măsuri specifice cum sunt: p. 3.3.1. din Strategie care impune „Evaluarea impactului cadrului normativ actual privind executarea hotărârilor judecătorești și a mecanismului de implementare a acestor hotărâri, inclusiv a hotărârilor CEDO”, iar Planul instituie două măsuri relevante care sunt „Monitorizarea impactului reglementărilor actuale în domeniul executării hotărârilor judecătorești, inclusiv a hotărârilor CEDO;” și „Elaborarea regulamentului privind executarea hotărârilor Curții Europene pentru Drepturile Omului”.

Importanța consolidării mecanismului național de executare a hotărârilor și deciziilor Curții Europene, rezultă din obligația internațională a Republicii Moldova asumată prin articolul 46 din Convenție. De asemenea, printre primele semne, recent apărute, care au marcat necesitatea reformării instituției de reprezentare și de monitorizare a executării, apar reformele Curții Europene și a mecanismului de protecție a drepturilor omului garantat de Convenție, inițiate prin declarațiile de la Interlaken, Izmir și în final, Brighton. Toate declarațiile au notat cu precădere necesitatea consolidării capacităților Curții Europene în partea administrării plîngerilor pe rol și a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei în partea de supraveghere a executării de către State-părți a hotărârilor și deciziilor Curții Europene. Din aceste ultime reforme rezultă o serie de sarcini impuse statelor membre a Consiliului Europei de a consolida, în principal, sistemele naționale pentru a reduce numărul de cereri depuse la Curtea Europeană prin asigurarea unei eficiente reprezentări a Guvernului și implementarea pe larg a hotărârilor și a deciziilor Curții Europene la nivel național.

Prin urmare, adoptarea unui nou cadru legal ce ține de instituția Agentului guvernamental se impune pentru a fi actualizate competențele Agentului guvernamental, practicile de reprezentare a Republicii Moldova în fața Curții Europene și procesului de executare a hotărârilor și deciziilor Curții.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege structurat în 7 capitole vine să reglementeze principalele domenii de activitate ale Agentului guvernamental după cum urmează.

Capitolul I este consacrat scopul și sferei de aplicare a legii. Scopul legii este definit

generic și se referă la implementarea standardelor Convenției în Republica Moldova prin asigurarea unei reprezentări eficiente în fața Curții Europene și asigurarea executării hotărîrilor și a deciziilor sale. Obiectul de reglementare a proiectului dat este definit prin prisma atribuțiilor Agentului guvernamental în procesul reprezentării Republicii Moldova în fața Curții, executării hotărîrilor și deciziilor Curții, precum și în alte domenii date în competența Agentului.

Capitolul II conține norme ce se referă la statutul Agentului guvernamental.

Astfel, proiectul de lege urmărește raționamentele legii actuale și propune păstrarea locului Agentului guvernamental pe lângă Ministerul Justiției, deopotrivă o practică pe larg răspîndită în mai multe state europene, membre ale Consiliului Europei. La etapa inițială de implementare a Convenției, locul Agentului guvernamental era tradițional instituit în interiorul serviciilor diplomatice și în Ministerele de Externe (spre ex. Marea Britanie, Franța, Belgia, etc.). Totuși, ulterior, mai multe țări au optat pentru transferul instituției Agentului guvernamental la Ministerele de Justiție, dat fiind faptul că acestea sunt mai aproape sistemului juridic, avînd angajați juriști profesioniști care puteau mai bine să soluționeze problemele apărute în procesul de reprezentare în fața Curții Europene și executare a hotărîrilor sale (spre ex. Norvegia, Slovacia, Cehia, Ucraina, Rusia, etc.). Optăm pentru păstrarea statutului și locului Agentului guvernamental, ca un demnitar care activează pe lângă Ministerul Justiției.

Pentru asigurarea independenței și autorității Agentului guvernamental, propunem păstrarea modalității de numire a Agentului prin hotărîre a Guvernului, cu subordonarea ierarhică față de ministrul justiției și prim-ministru.

Avînd în vedere ultimele modificări în statutul serviciului diplomatic al Republicii Moldova, proiectul de lege a exclus Agentul guvernamental din corpul de diplomați păstrîndu-i doar dreptul la un pașaport diplomatic.

În mare parte, atribuțiile Agentului guvernamental sunt descrise reieșind din specificul activității sale de reprezentare și de monitorizare a executării. Toate atribuțiile generic definite în prezentul capitol se regăsesc și sunt dezvoltate în norme speciale din proiect.

Agentul guvernamental, datorită specificului activității sale urmează să fie un profesionist în materie și să se bucure de încrederea acordată de Guvern. Astfel, proiectul de lege stabilește condițiile pe care trebuie să le întrunească o persoană pentru a fi numită în funcția de Agent guvernamental, precum și modul de încetare a activității acestuia. Proiectul de lege a propus să clarifice anumite situații de incompatibilitate și evitarea conflictului de interese.

La fel, în activitatea sa, Agentul guvernamental urmează să fie asistat de un corp de specialiști, tradițional funcționari publici din interiorul ministerului justiției, dar și să fie în drept să solicite asistența din exterior. Prin urmare, ca o noutate a legii se notează posibilitatea detașării temporare a procurorilor și altor funcționari publici la lucrările de pregătire a dosarelor la Curtea Europeană și la monitorizarea procesului de executare.

Problemele complexe apărute în anumite cauze pe rolul Curții Europene și necesitatea elaborării unor măsuri cu caracter general în procesul de executare a hotărîrilor și deciziilor, impun formarea pe lângă Agentul guvernamental a unui consiliu consultativ. În componența consiliului se vor include și reprezentanți ai mediului academic și societății civile, astfel încît să fie asigurată și abordarea academică a unor probleme pe care le ridică jurisprudența Curții. Modul de activitate și componența acestui organ se propune să fie stabilite prin Hotărîre de Guvern.

Capitolul III este destinat exclusiv domeniului de reprezentare a intereselor statului în fața Curții Europene. Acesta reflectă practicile și procedurile actuale aplicate de Curtea Europeană în

relația cu toate Guvernele Statelor membri a Consiliului Europei și în special cu Guvernul Republicii Moldova. Se descriu trei tipuri de proceduri aplicate la Curtea Europeană și anume procedurile litigioase, de reglementare amiabilă și de declarații unilaterale. În vederea dezvoltării acestor proceduri se reglementează relațiile Agentului guvernamental cu autoritățile relevante, care au fost vizate într-o cauză adusă în fața Curții Europene.

La fel, Capitolul III propune de a aduce claritate în alte tipuri de proceduri, deja devenite excepționale în jurisprudența Curții Europene, dar totuși ipotetic aplicabile în Republica Moldova, cum ar fi cauzele inter-statale unde inițierea și poziția statului este condiționată de voința Guvernului; măsuri interimare care pot fi impuse de Curtea Europeană pînă la soluționarea cauzei și neexecutarea cărora poate duce la serioase consecințe pentru drepturile omului și capacitatea statului de a se conforma cerințelor Convenției; intervenții în interesele propriilor cetățeni sau în interesele și la solicitarea altor Guverne; retrimiteri ca o cale de contestare excepțională a hotărîrilor Curții Europene; solicitare de informații și concluzii ale specialiștilor în cauze complexe.

Capitolul IV reprezintă în sine unul din principalele elemente noi propuse de proiect, și în întregime a fost destinat procesului de executare a hotărîrilor și deciziilor Curții Europene la nivel național. În primul rînd, se propune clarificarea conceptului de "titlu executoriu" al hotărîrilor și a deciziilor Curții Europene, în special în situațiile în care acestea prevăd alte măsuri de remediere a încălcărilor constatate de Curtea Europeană și recunoscute de Guvern printr-o reglementare amiabilă ori o declarație unilaterală. Proiectul de lege reflectă abordarea unanim acceptată de toate statele-părți la Convenție în ce privește executarea și anume divizarea măsurilor în cele de ordin individual și cele de ordin general. Astfel, măsurile de ordin individual nu întotdeauna prevăd exclusiv plata compensațiilor bănești acordate de Curtea Europeană sau propuse de Guvern în cadrul reglementărilor ori declarațiilor unilaterale. Deseori și în cele mai multe cazuri, o remediere a încălcării poate impune și alte măsuri cum ar fi redeschiderea de proceduri sau reparații de altă natură care pot ameliora sau înlătura consecințele încălcărilor, prin alte metode decît plata compensațiilor bănești.

Măsurile de ordin general reprezintă cea mai mare dificultate în procesul de executare deoarece presupun unele măsuri complexe, deseori durabile în timp și care sunt menite să preîntîmpine apariția altor încălcări similare, să modifice cadrul normativ, practica judiciară, de urmărire penală, contravenționale și administrative astfel încît acestea să fie compatibile cu standardele impuse de Convenție. De cele mai multe ori sarcina executării măsurilor de ordin general cade pe seama mai multor autorități și impun adoptarea de strategii, planuri și acțiuni pe un termen lung, unele din care impun și o voință politică din partea Parlamentului și necesită o atenție sporită din partea Guvernului.

În acest sens, proiectul legii propune modificarea conceptuală a rolului și locului Agentului guvernamental ca un coordonator al procesului de executare între autoritățile judiciare, executive și cele legislative. Legea propune, în premieră, introducerea a două concepte noi, cel de supraveghere guvernamentală și controlul parlamentar asupra procesului de executare. Relațiile între aceste două mecanisme va asigura o coordonare și o interdependență de responsabilitate.

Un aspect important, care a fost reflectat în proiect este procesul de monitorizare asupra executării hotărîrilor și a deciziilor Curții Europene exercitat din partea Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei, în temeiul articolului 46 din Convenție. În această sferă s-a definit relația Agentului guvernamental, ca reprezentant național și actorul principal de coordonare a

procesului de executare, cu Comitetul de Miniștri a Consiliului Europei și modalitatea de raportare și planificare a măsurilor de implementare a hotărârilor și a deciziilor Curții Europene la nivel național.

Nu în ultimul rând, capitolul IV propune și anumite mecanisme noi cum ar fi instituirea unui registru public al hotărârilor și a deciziilor Curții Europene, precum și a soluțiilor date de Comitetul de Miniștri în procesul de monitorizare a executării.

Capitolul V reglementează particularitățile răspunderii individuale și instituționale pentru încălcările Convenției. Proiectul de lege propune o distincție între două forme de responsabilități care pot apărea la nivel național după o hotărâre sau o decizie a Curții Europene, și anume o responsabilitate cu caracter individual a unui funcționar și/sau a unei persoane private ori o responsabilitate instituțională a autorității implicate în litigiu. La prima formă de responsabilitate se propune păstrarea modalității de răspundere prin extinderea reacției statului de a iniția alte proceduri cu caracter penal, contravențional, disciplinar și în cele din urmă civil. Toate procedurile trebuie să fie înscrise în cadrul normativ existent și să fie aplicată de organele competente. Rolul Agentului guvernamental în acest sens este unul de a sesiza autoritățile competente și de a le explica în ce mod una sau altă acțiune a contribuit la încălcare.

Răspunderea instituțională este o noutate introdusă prin lege și prevede posibilitatea solicitării unor scuze oficiale în numele autorității culpabile precum și a compensării pierderilor financiare suportate de bugetul de stat prin reducerea proporțională a bugetelor autorităților responsabile.

Ambele forme de răspundere, în special cea instituțională, odată aplicate vor avea un impact serios asupra conformării cu cerințele Convenției și vor responsabiliza cât autoritățile în ansamblu așa și funcționarii din instituții publice.

Ultimul capitol se referă la unele măsuri de implementare a standardelor instituite prin jurisprudența Curții Europene și de Convenție pe plan general. Acest proces de implementare prevede o posibilitate de consultanță oferită de Agentul guvernamental autorităților și nu vizează anumite litigii cu caracter individual. Plus la aceasta, printre mai multe cerințe ale Consiliului Europei este aplicarea pe larg a jurisprudenței Curții Europene în cauzele împotriva altor state, astfel încât efectele hotărârilor sale să se resimte pe tot spațiu statelor din Consiliului Europei. Implementarea presupune curmarea unor practici vădit incompatibile cu Convenția și adresarea asupra unor probleme sistemice care pot genera multiple cereri la Curtea Europeană și respectiv, încălcări în masă a drepturilor omului. O noutate este și reglementarea avizelor consultative ale Agentului guvernamental, cooperarea cu alte instituții de protecție a drepturilor omului și verificarea compatibilității proiectelor de modificare a actelor legislative ori a practicilor de aplicare a legilor.

4. Scopul și obiectivele urmărite prin adoptarea actului normativ

Prin adoptarea prezentului proiect de lege se va contribui considerabil la respectarea Convenției Europene și a jurisprudenței sale, precum și crearea condițiilor eficiente de activitate a reprezentantului Guvernului Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei.

La fel, proiectul de lege va consolida mecanismele de implementare a Convenției și anume, procesul de reprezentare și procesul de executare a hotărârilor și deciziilor Curții Europene.

5. Impactul financiar
Implementarea proiectului nu atrage cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului public. Toate elementele financiare de implementare a legii au fost deja prevăzute de legea în vigoare cu privire la Agentul Guvernamental și s-au păstrat în egală măsură în proiectul legii.
6. Descrierea constatărilor expertizei anticorupție
Proiectul a fost transmis Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei, constatările acestuia fiind luate în considerare.
7. Rezultatele expertizei juridice
Proiectul legii cu privire la Agentul Guvernamental este în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, actele legislative și normative în vigoare.
8. Respectarea transparenței în procesul decizional
Proiectul Legii cu privire la Agentul guvernamental a fost plasat pe pagina web a Ministerului Justiției, compartimentul <i>Transparența decizională</i> , directoriul <i>Proiecte de acte normative remise spre coordonare</i> . La fel, proiectul a fost transmis spre avizare Cancelariei de Stat; Ministerului Economiei; Ministerului Finanțelor; Ministerului Afacerilor Interne; Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene; Ministerului Apărării; Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor; Procuraturii Generală; Curții Supremă de Justiție; Uniunii Națională a Executorilor judecătorești. Urmare a investirii noului Guvern, proiectul a fost transmis spre reconfirmarea avizelor ministerelor a căror conducere a fost schimbată.

| MINISTRU

Vladimir GROSU

ИНФОРМАЦИОННАЯ НОТА

по проекту Закона о Правительственном представителе

1. Фамилия инициатора и автора, а также участников в разработке проекта

Министерство юстиции разработало настоящий проект закона для обеспечения эффективной организации деятельности представителя Правительства в Европейском суде по правам человека.

2. Аргументирование необходимости урегулирования

Разработка нового проекта Закона о Правительственном представителе следует из Стратегии реформы сектора юстиции на 2011-2016 годы, принятой Законом № 231 от 25.11.2011 года, и Плана действий по внедрению Стратегии реформы сектора юстиции на 2011-2016 годы, утвержденной Постановлением Парламента № 6 от 16.02.2012 года.

В обоих нормативных документах, среди мер укрепления национальных возможностей внедрения стандартов Европейской конвенции по правам человека и основным свободам (далее - Конвенция), установлены особые меры, такие как: п. 3.3.1. Стратегии, который предписывает „Оценку воздействия текущей нормативной системы по исполнению судебных постановлений и механизма внедрений этих постановлений, включая постановления ЕСПЧ”, а План действий устанавливает две соответствующие меры, такие как „Наблюдение над воздействием текущих регулирований в области исполнения судебных постановлений, включая постановления ЕСПЧ;” и „Разработка положения об исполнении постановлений Европейского суда по правам человека”.

Важность укрепления национального механизма исполнения постановлений и решений Европейского суда следует из международной обязанности Республики Молдова, взятой по статье 46 Конвенции. Также среди первых, недавно возникших критериев, отметивших необходимость реформы внедрения по представлению и наблюдению за исполнением, возникают реформы Европейского суда и механизма защиты прав человека, гарантированного Конвенцией, инициированные заявлениями со стороны Interlaken, Izmir и, в конечном итоге, Brighton. Во всех заявлениях преимущественным образом отмечена необходимость укрепления возможностей Европейского суда в области управления жалобами, которые находятся в списке его дел и в списке дел Комитета министров Совета Европы в области надзора над исполнением постановлений и решений Европейского суда государствами-сторонами. Из этих последних реформ следует ряд задач, налагаемых на государства-члены Совета Европы, в основном, по укреплению национальных систем для сокращения числа жалоб, поданных в Европейский суд, путем обеспечения эффективного представления Правительства и широкого внедрения постановлений и решений Европейского суда на национальном уровне.

Поэтому, принятие новой законной системы, связанной с учреждением Правительственного представителя, способствует обновлению компетенций Правительственного представителя, практик представления Республики Молдова в Европейском суде и порядка исполнения постановлений и решений Суда.

3. Основные положения проекта и обозначение новых элементов

Проект закона, структурированный на 7 разделов, направлен на регулирование основных областей деятельности Правительственного представителя, как представлено далее.

Раздел I посвящен цели и сфере применения закона. Цель закона определена общим образом и относится к внедрению стандартов Конвенции в Республике Молдова путем обеспечения эффективного представления в Европейском суде и обеспечения исполнения своих постановлений и решений. Предмет урегулирования данного проекта определен сквозь призму обязанностей Правительственного представителя в процессе представления Республики Молдова в Суде, исполнения постановлений и решений Суда, а также в других областях, относящихся к компетенции Представителя.

Раздел II содержит нормы, касающиеся статуса Правительственного представителя.

Таким образом, проект закона повторяет нормы действующего закона и предлагает сохранение места Правительственного представителя при Министерстве юстиции, наряду с широко распространенной практикой во многих европейских государствах – членах Совета Европы. На начальном этапе внедрения Конвенции, место Правительственного представителя традиционным образом учреждалось в дипломатических службах и Министерствах иностранных дел (например, Великобритании, Франции, Бельгии и т.д.). Тем не менее, в дальнейшем большинство стран высказались за перевод учреждения Правительственного представителя в Министерства юстиции, поскольку они ближе к правовой системе, там работают профессиональные юристы, которые могут лучше решить вопросы, возникшие в процессе представления в Европейском суде и исполнения его постановлений (например, Норвегия, Словакия, Чехия, Украина, Россия и т.д.). Выступаем за сохранение статуса и места Правительственного представителя как государственного служащего с особым статусом, осуществляющего свою деятельность при Министерстве юстиции.

Для обеспечения независимости и авторитета Правительственного представителя, предлагаем сохранить порядок назначения Правительственного представителя постановлением Правительства с иерархическим подчинением министру юстиции и премьер-министру.

Принимая во внимание последние изменения в статусе дипломатической службы Республики Молдова, проект закона исключил Правительственного представителя из корпуса дипломатов.

В большей части обязанности Правительственного представителя описаны, исходя их специфики его деятельности по представительству и наблюдению над исполнением. Все обязанности, определенные общим образом в настоящем разделе, также отображены и развиты в специальных положениях проекта.

Правительственный представитель, благодаря специфике своей деятельности, должен быть профессионалом в соответствующей области и пользоваться доверием со стороны Правительства. Таким образом, проект закона устанавливает требования, которым должно отвечать лицо для того, чтобы его назначили на должность Правительственного представителя, а также порядок прекращения его деятельности. Проект закона предлагает выяснить определенные ситуации несовместимости и избежание ситуаций конфликта интересов.

Также, при осуществлении своей деятельности, Правительственному представителю должны помогать специалисты, обычно должностные лица из министерства юстиции, но также он вправе обращаться за помощью извне. Следовательно, как новшество закона отмечена возможность временного направления прокуроров и других государственных служащих на работу по подготовке дел в Европейский суд и наблюдением над порядком их исполнения.

Сложные вопросы, возникшие по определенным делам, находящимся в списке подлежащих к рассмотрению дел Европейского суда, и необходимость разработки мер общего характера в процессе исполнения постановлений и решений, навязывают создание при Правительственном представителе консультативного совета. В состав совета войдут и представители академической среды и представители гражданского общества, таким образом, чтобы обеспечить академический подход к некоторым вопросам, которые поднимает юриспруденция Суда. Предлагается, чтобы порядок деятельности и состав этого органа устанавливались Постановлением Правительства.

Раздел III предназначен исключительно области представления интересов государства в Европейском суде. Это отражает текущую практику и процедуры, применяемые Европейским судом в отношениях со всеми Правительствами Государств - членом Совета Европы и в особенности с Правительством Республики Молдова. Описываются три вида процедур, применяемых в Европейском суде, а именно спорные производства, дружественное урегулирование и односторонние заявления. Для развития этих процедур регулируются отношения Правительственного представителя с соответствующими компетентными органами, которые были изложены в одном из дел, рассмотренных в Европейском суде.

Также, Раздел III предлагает внести ясность в другие виды производств, уже ставших исключительными в юриспруденции Европейского суда, но все-таки предположительно применимые в Республике Молдова, такие как межгосударственные дела, в которых позиция государства зависит от воли Правительства; временные меры, которые может наложить Европейский суд до разрешения дела, неисполнение которых может привести к серьезным последствиям для прав человека и способности государства отвечать требованиям Конвенции; вмешательства в интересах собственных граждан или в интересах и по требованию других Правительств; повторное отправление как средства исключительного обжалования, постановлений Европейского суда; запрос информации и заключений специалистов по сложным делам.

Раздел IV представляет собой один из основных новых элементов, предложенных проектом, и в целом предназначен для процесса исполнения постановлений и решений Европейского суда на национальном уровне. В первую очередь, предлагается выяснить понятие «исполнительного документа» постановлений и решений Европейского суда, в особенности в ситуациях, когда они предусматривают другие меры исправления нарушений, установленных Европейским судом и признанных Правительством, путем дружественного урегулирования или одностороннего заявления. Проект закона отражает общепринятый подход всех Государств-сторон Конвенции к исполнению, а именно разделение мер индивидуального порядка и мер общего порядка. Таким образом, меры индивидуального порядка не всегда исключительным образом предусматривают выплату денежных компенсаций, присужденных Европейским судом или предложенных Правительством в ходе регулираний или односторонних заявлений. Зачастую и во

множестве случаев, исправление нарушения может навязать и другие меры, такие как возобновление производства или компенсации иного характера, которые могут исправить или устранить последствия нарушений другими способами, нежели выплата денежных компенсаций.

Меры общего порядка представляют собой наибольшую сложность в процессе исполнения, поскольку предполагают некоторые сложные, зачастую долгосрочные меры, которые предназначены для предупреждения возникновения других подобных нарушений, внесения изменений в нормативную систему, судебную, следственную, административную практику и практику по правонарушениям, таким образом, чтобы они были совместимы со стандартами, наложенными Конвенцией. В большинстве случаев задача по исполнению мер общего порядка возлагается на большинство компетентных органов и обязывает предпринимать долгосрочные стратегии, планы и действия, одни из которых предполагают также политическую волю Парламента и требуют повышенного внимания со стороны Правительства.

В этом направлении проект закона предлагает внести концептуальные изменения роли и места Правительственного представителя как координатора исполнительного процесса между судебными, исполнительными и законодательными органами. Закон впервые предлагает внести два новых понятия о правительственном и парламентском контроле над исполнительным процессом. Отношения между этими двумя механизмами обеспечат согласование и взаимосвязанное отношение ответственности.

Важным аспектом, отраженным в проекте, является процесс наблюдения над исполнением постановлений и решений Европейского суда, осуществляемый со стороны Комитета министров Совета Европы на основании статьи 46 Конвенции. В этой сфере определено отношение Правительственного представителя как национального представителя и главного исполнителя согласования исполнительного процесса с Комитетом министров Совета Европы и способ докладывания и планирования мер внедрения постановлений и решений Европейского суда на национальном уровне.

Не в последнюю очередь, раздел IV предлагает определенные новые механизмы, такие как создание государственного регистра постановлений и решений Европейского суда, а также решений, представленных Комитетом министров в процессе наблюдения над исполнением. Предусмотрен также порядок внесения определенных исправлений или требований толкования постановлений и решений Европейского суда.

Раздел V регулирует особенности индивидуальной и ведомственной ответственности за нарушения Конвенции. Проект закона предлагает различие между двумя формами ответственности, которая может возникнуть на национальном уровне после постановления или решения Европейского суда, а именно ответственность индивидуального характера государственного служащего и/или частного лица или ведомственная ответственность компетентного органа, задействованного в спор. По первой форме ответственности предлагается сохранить порядок ответственности расширением реакции государства возбудить другие производства уголовного, дисциплинарного, правонарушительного характера, и в итоге гражданского характера. Все производства должны быть включены в существующую нормативную систему и применяться компетентными органами. Роль Парламентского представителя в этом направлении заключается в обращении к компетентным органам и в объяснении им, каким образом одно или другое действие поспособствовало нарушению.

Ведомственная ответственность является новшеством, введенным законом, и предусматривает возможность требования официальных изменений во имя виновного компетентного органа, а также компенсации финансовых убытков, понесенных государственным бюджетом путем пропорционального уменьшения бюджета ответственных компетентных органов.

Обе формы ответственности, в особенности ведомственная, примененные одновременно, возымеют серьезное воздействие на соответствие требованиям Конвенции и привлекут к ответственности как компетентные органы в совокупности, так и служащих государственных учреждений.

Последний раздел касается некоторых мер внедрения стандартов, внедренных юриспруденцией Европейского суда и Конвенции на общем плане. Этот процесс внедрения предусматривает возможность консультации, предоставленной Парламентским представителем компетентным органам, и не относится к определенным спорам индивидуального характера. Помимо этого, среди многих требований Совета Европы, находится требование о широком применении юриспруденции Европейского суда по делам против других государств, таким образом, чтобы последствия своих постановлений сказались на всем пространстве государств Совета Европы. Внедрение подразумевает пресечение некоторых явно несовместимых с Конвенцией практик и обращение внимания на некоторые системные вопросы, которые могут породить большинство жалоб в Европейский суд и соответственно, массовые нарушения прав человека. Также новшеством является регулирование консультативных извещений Парламентского представителя, сотрудничество с другими учреждениями по защите прав человека и проверка совместимости проектов по внесению изменений в законодательные акты или практики применения законов.

4. Цель и задачи, преследуемые принятием нормативного акта

Принятие настоящего проекта закона значительно поспособствует соблюдению Европейской конвенции и своей юриспруденции, а также созданию эффективных условий деятельности представителя Правительства Республики Молдова в Европейском суде по правам человека и Комитете министров Совета Европы.

Также проект закона укрепит механизмы внедрения Конвенции, а именно процесс представительства и процесс исполнения постановлений и решений Европейского суда.

5. Финансовое воздействие

Внедрение проекта не влечет дополнительные финансовые расходы за счет государственного бюджета. Все финансовые элементы внедрения закона уже были предусмотрены в действующем законе о Парламентском представителе и в равной мере сохранены в проекте закона.

6. Описание констатирований антикоррупционной экспертизы

Проект закона о Парламентском представителе был отправлен на антикоррупционную экспертизу предложения которой были приняты во внимание при доработке проекта.

7. Результаты юридической экспертизы

Проект закона о Парламентском представителе находится в соответствии с Конституцией Республики Молдова, действующими законодательными и нормативными актами.

8. Соблюдение прозрачности в процессе приема решений

Проект Закона о Парламентском представителе размещен на веб-странице Министерства юстиции, в папке *Прозрачность процесса приема решений*, разделе *Проекты нормативных актов, направленных на согласование*, в результате консультирования с органами публичного управления и гражданским обществом.

МИНИСТР

Владимир ГРОСУ